Súd:	Krajský súd Nitra
Spisová značka:	26Co/42/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4125201019
Dátum vydania rozhodnutia:	23. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Roman Greguš
ECLI:	ECLI:SK:KSNR:2025:4125201019.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Greguša a členov senátu JUDr. Pavla Pileka a JUDr. Mareka Olekšáka, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX C. XXX, zastúpený: JUDr. Ing. Peter Lyžičiar, advokát, so sídlom Svätoplukovo námestie 1/B, 949 01 Nitra, proti žalovanej: Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 812 72 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 00 151 866, o zaplatenie nemajetkovej ujmy 6.045,65 eura, o odvolaní žalovanej proti I. a III. výroku rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 16C/6/2025 – 287 zo dňa 23. júna 2025, takto

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 16C/6/2025 – 287 zo dňa 23. júna 2025 v napadnutej časti p o t v r d z u j e.

II. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % na účet právneho zástupcu žalobcu s tým, že o ich výške bude rozhodnuté samostatným uznesením.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nitra ako súd prvej inštancie rozsudkom označeným v záhlaví (ďalej len „napadnutý rozsudok“) uložil povinnosť žalovanej zaplatiť žalobcovi 2.200 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.); vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.); žalobcovi voči žalovanej priznal z prisúdenej sumy nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

1.1. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil primárne ustanoveniami: § 11, § 13 ods. 1, § 13 ods. 2, § 13 ods. 3, § 100 ods. 1, § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo aj „OZ“); § 85 ods. 1 a 2, § 86 ods. 1 a 2, § 92 ods. 1 a 2 zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o HaZZ“); čl. 1 bod 2, 3 veta prvá, čl. 2 bod 1, 2, čl. 6, čl. 16 písm. b), čl. 17 bod 3 písm. iii) Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2003/88/ ES zo dňa 4.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica“); čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie; § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

1.2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie v podstate odôvodnil tým, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 03.02.2025 domáhal voči žalovanej zaplatenia 6.045,65 eura titulom nemajetkovej ujmy. Žalobu odôvodnil na tom skutkovom základe, že pracuje v hasičskom a záchrannom zbore (ďalej aj len „HaZZ“) od roku 2020. Služobný čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne tak, že týždenný pracovný čas sa skladá z výkonu služby a určenej služobnej pohotovosti. Žalobca za obdobie január 2022 až október 2024 odpracoval spolu 2.047,96 hodín určenej služobnej povinnosti, pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín nebola započítaná do pracovného času, čo je v rozpore

so smernicou. Počas tohto obdobia dosiahol priemerný pracovný čas žalobcu 51,35 hodín týždenne. Pracovný čas žalobcu tak presahuje 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka HaZZ, ale aj maximálne prípustný 48 hodinový týždenný pracovný čas podľa čl. 6 písm. b) smernice, pretože žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je započítaná do fondu pracovného času vzhľadom na to, že zákon o HaZZ ju nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 smernice a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „ESD“). Žalobca vyjadril názor, že smernica nebola správne, respektíve v časti vôbec, transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to do ustanovení zákona o HaZZ, pretože predmetný zákon umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť služobný čas príslušníka HaZZ tak, že sústavne prekračuje stanovený maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Právo žalobcu vyplývajúce z čl. 6 písm. b) smernice bolo a je pravidelne porušované, pričom sa porušovanie vzťahuje na celé žalované obdobie, ako aj na všetky referenčné obdobia (4, 6 a 12 mesačné referenčné obdobie). Vo vzťahu k príčinnej súvislosti (v rámci jednej zložky nároku na náhradu škody) žalobca uviedol, že došlo k vzniku nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do jeho práva na ochranu zdravia [čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“)] vzhľadom na to, že účelom stanoveného maximálneho týždenného pracovného času bolo zabezpečenie odpočinku tak, aby pracovník nespôsobil sebe, iným spolupracovníkom alebo iným osobám úraz v dôsledku vyčerpania, a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie. Žalobca zároveň uviedol zásah do práva na súkromie a rodinný život (čl. 19 ods. 2 Ústavy SR), pretože musel odpracovať viac než bol povinný v zmysle smernice, a to na úkor svojich blízkych. Žalobca odkázal na analogické aplikovanie ust. § 11 a 13 Občianskeho zákonníka, keďže smernica neobsahuje ustanovenia, ktoré by sa týkali náhrady škody. Primeranú náhradu vo forme nemajetkovej ujmy si vyčíslil ako rozdiel medzi peňažnou náhradou v rámci ust. § 122 ods. 1 zákona o HaZZ a peňažnou náhradou podľa ust. § 122 ods. 2 písm. a) zákona o HaZZ, čo predstavuje 6.045,65 eura.

1.3. Súd prvej inštancie konštatoval, že má právomoc vec prejednať a rozhodnúť, je príslušný na rozhodovanie a je zachovaná aktívna a pasívna vecná legitimácia. Zaoberal sa taktiež vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovanej. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že nárok nie je ani z časti premlčaný. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch patrí medzi majetkové práva, na ktoré sa vzťahuje premlčanie vo všeobecnej trojročnej dobe podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie zastal názor, že k ujme na právach žalobcu dochádzalo každým kalendárnym mesiacom za žalované obdobie práve tým, že nebol dodržaný maximálny limit pracovného času podľa čl. 6 písm. b) smernice. Predmetné porušenie čl. 6 písm. b) smernice mohol žalobca zistiť za mesiac január 2022 až uplynutím tohto mesiaca, a preto bolo možné právo na náhradu nemajetkovej ujmy uplatniť najskôr v prvý deň nasledujúceho mesiaca (01.02.2022), pričom žaloba bola podaná na súd prvej inštancie dňa 03.02.2025, teda v rámci trojročnej premlčacej doby. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že nárok nie je premlčaný. Podotkol, že premlčacia doba mohla začať plynúť až dňom nasledujúcim po dni (02.11.2024), kedy žalovaná s konečnou platnosťou prestala porušovať právo Európskej únie, a to transpozíciou absentujúceho ustanovenia do právneho poriadku Slovenskej republiky. Následne súd prvej inštancie skúmal predpoklady na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) v zmysle judikatúry ESD (závažné porušenie úniovej normy; existencia škody – vznik nemajetkovej ujmy; existencia priamej príčinnej súvislosti medzi porušením práva únie a škodou spôsobenou poškodenému jednotlivcovi). Súd prvej inštancie dospel k záveru, že prišlo k namietanému porušeniu predmetného článku smernice, pretože žalovaná, ktorá je členským štátom Európskej únie, neprijala všetky potrebné opatrenia tak, aby priemerný pracovný čas žalobcu pre obdobie každých siedmych dní, vrátane nadčasov neprekročil maximálny, úniovým právom stanovený limit 48 hodín. Toto ustanovenie smernice nebolo správne prebraté do právneho poriadku Slovenskej republiky, pretože umožňovalo, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu, vrátane nadčasov presiahol 48 hodín, keďže do pracovného času žalobcovi nezapočítaval v žalovanom období čas služobnej pohotovosti, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 smernice. Súd prvej inštancie mal za splnenú podmienku závažnosti, pretože porušenie predmetného článku smernice je dostatočne závažné, keďže ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Európskej únie a súčasne ide o porušenie práva, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou ESD. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na to, že nie je možné sa od čl. 6 písm. b) smernice odchýliť v prípade neprebratia čl. 22 ods. 1 smernice, pokiaľ ide o také činnosti, akou je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej. Ďalej súd prvej inštancie mal za splnenú aj podmienku príčinnej súvislosti, keďže porušením práva zo strany žalovanej došlo k vzniku škody u žalobcu, a to zásahom do jeho ústavného práva na ochranu zdravia a do práva na súkromie a na rodinný život, keďže musel odpracovať viac než bol povinný v zmysle smernice, a to na úkor seba a svojich blízkych. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebné celý čas služobnej pohotovosti započítať do pracovného času žalobcu, keďže ten musel byť prítomný na pracovisku počas výkonu

služobnej pohotovosti s poukazom na judikatúru ESD. Súd prvej inštancie sa oboznámil aj s prílohou č. 4 zákona o HaZZ, v rámci ktorej bola prebratá aj časť smernice, avšak úprava v predmetnom zákone nie je v súlade s právom Európskej únie, pretože z nej nie je možné dovodiť, že by služobná pohotovosť hasičov vykonávaná v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času.

1.4. Súd prvej inštancie ako ďalší predpoklad zodpovednosti skúmal preukázanie ujmy žalobcu. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovi vznikla ujma nerešpektovaním smernice pri rozvrhovaní pracovného času, keďže prišiel o množstvo voľného času. Súd prvej inštancie konštatoval, že za rok 2022 žalobca priemerne odpracoval za obdobie 01 – 12/2022 celkom 2668,14 hodín, čo v priemere predstavuje 51,17 hodín týždenne; za rok 2023 za obdobie 01 – 12/2023 celkom 2712,03 hodín, čo v priemere predstavuje 52,01 hodín týždenne; za rok 2024 za obdobie 01 – 10/2024 celkom 2209,34 hodín, čo v priemere predstavuje 50,71 hodín týždenne. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že strata času, ktorú žalobcovi spôsobila žalovaná opomenutím úplnej transpozície smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky, je nenávrátiteľná. Už túto stratu času je možné považovať za vznik ujmy na strane žalobcu, keďže nedobrovoľne musel stráviť za žalované obdobie veľký počet hodín v práci, ktoré odpracoval nad rámec úniovým právom stanoveného limitu. Žalobca tak nemal možnosť realizovať svoj súkromný život podľa svojich predstáv a pri svojom náročnom povolaní nemal možnosť zregenerovať. V rozhodnom čase právna úprava v zákone o HaZZ neobsahovala žiadne mechanizmy zabezpečujúce neprekračovanie 48 hodinového týždenného pracovného času v každom období dvoch po sebe nasledujúcich referenčných období. Až na základe novely účinnej od 01.11.2024 zákonodarca reagoval na zjavne nežiaduci právny stav, vedomý si podávania veľkého množstva žalôb na štát. Súd prvej inštancie nepovažoval výpočet pracovného času žalobcu zo strany žalovanej za správny. Stotožnil sa s názorom žalobcu v tom, že je možné vychádzať z údajov na výplatných páskach. Právny názor žalovanej, podľa ktorého pri výpočte priemerného pracovného času poukazovala na tzv. neutralizáciu, v zmysle ktorej sa odpočítava z pracovného času dni dovolenky, PN alebo OČR. Takáto možnosť však nevyplýva z predmetného zákona o HaZZ. Súd prvej inštancie sa taktiež nestotožnil s názorom žalovanej, podľa ktorého sa v ust. § 97 ods. 1 zákona o HaZZ čas odpočinku posudzuje ako služobný čas, avšak tento čas nie je služobným časom. Nezapočítanie dovolenky do priemerného pracovného času zákonodarca učinil až predmetnou novelou, pričom právna úprava predmetného zákona neobsahuje žiadne ustanovenie, podľa ktorého by bolo potrebné aplikovať právnu normu aj na právne vzťahy so spätnou účinnosťou. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že vnútroštátna právna úprava v žalobnom období umožňovala zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť čas žalobcovi tak, že tento prekročí maximálnu hranicu stanovenú smernicou. Skutočnosť, že počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti nemusí byť žalobca bdelý a aktívny a má miesto na oddych, je v tejto súvislosti bez právneho významu, pretože žalobca musí byť na pracovisku, respektíve v budove hasičskej stanice, nemôže ju opustiť a musí byť pripravený vykonať výjazd.

1.5. Súd prvej inštancie konštatoval, že smernica neobsahuje ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia, pričom je potrebné vychádzať z vnútroštátnej úpravy s poukazom na judikatúru ESD. Poukázal na to, že nárok žalobcu je osobitným nárokom, a preto je potrebné zistený skutkový stav subsumovať pod ustanovenia pojednávajúce o zásahu do osobnosti žalobcu prostredníctvom analógie podľa ust. § 11 až § 13 v spojení s ust. § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že vzhľadom na povahu porušeného práva a na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo (žalovaná, ako členský štát Európskej únie neprijal nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie neprekročenia maximálnej hranice priemerného týždenného pracovného času podľa smernice) a vzhľadom na žalovaný zodpovedný subjekt, ktorý je štát, nie je na mieste žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ako aj žaloba na odstránenie trvajúcich následkov. Neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, a preto súd prvej inštancie dospel k záveru o potrebe finančného zadosťučinenia s poukazom na súdnu prax. Pokiaľ si žalobca vybral finančné zadosťučinenie, len takéto odškodnenie je podľa názoru súdu prvej inštancie adekvátne vo vzťahu k vzniknutej ujme. Zároveň súd prvej inštancie konštatoval, že v podobných veciach boli vždy priznávané náhrady nemajetkovej ujmy.

1.6. Súd prvej inštancie pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy v prvom rade zohľadnil, že žalobca pôsobí ako príslušník Hasičského a záchranného zboru 5 rokov, pričom vykonáva nesmierne psychicky a fyzicky náročnú prácu. V konaní bol preukázaný zásah do osobnosti žalobcu, ktorý v žalovanom období preukázateľne priemerne odpracoval viac než mal podľa smernice. Nemohol tak zrelaxovať a venovať sa svojmu súkromnému životu, pričom sa mu zhoršil vzťah s priateľkou. Ďalej súd prvej

inštancie prihliadol aj na závažnosť vzniku nemajetkovej ujmy, ktorú vyhodnotil ako stredne závažnú vzhľadom na to, že žalovaná ako členský štát Európskej únie dlhodobo udržiavala protiprávny stav, tento stav neriešila a podľa názoru súdu prvej inštancie mala včas prijať potrebné opatrenia, na základe ktorých by sa zamedzilo prípadnému vzniku ujmy na právach fyzických osôb. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaná vedela o existencii protiprávneho stavu, keďže je stranou sporu na súdoch Slovenskej republiky, ktoré trvajú od roku 2015, pričom mala dosť času predísť ďalším sporom. Súd prvej inštancie prihliadol aj na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva únie, čo predstavuje osobitný zásah, ku ktorému nemuselo prísť. Súd prvej inštancie konštatoval, že napriek menej závažnej povahe tohto zásahu oproti iným zásahom do práv, tak to nič nemení na závere, aby žalobcovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy, pretože ani morálne zadosťučinenie nie je dostačujúce na zmiernenie dôsledkov, a to vzhľadom na okolnosti, charakter, trvanie a intenzitu predmetného zásahu. Ďalej súd prvej inštancie posúdil aj intenzitu a trvanie neoprávneného zásahu. Dospel k záveru, že tento zásah trval počas celého žalovaného obdobia (3 roky), a preto aj intenzita tohto zásahu bola determinovaná predovšetkým dobou trvania porušovania práv žalobcu. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 2.200 eur zodpovedalo všetkým okolnostiam prípadu s poukazom na rozhodovaciu činnosť Okresného súdu Nitra v podobných veciach. Súd prvej inštancie vyhodnotil argumentáciu žalovanej, ktorá spočívala v premrštenej sume, ako nedôvodnú, pretože v porovnaní s najzávažnejším zásahom do práv osoby, ktorý predstavuje smrť človeka, sa jedná o oveľa nižšiu sumu, akú je možné priznať obetiam trestných činov. Zároveň súd prvej inštancie pri určení predmetnej výšky zostal v rovine, na základe ktorej súdy v podobných veciach priznávajú výšku nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie poukázal na to, že nečinnosť žalovanej nemôže byť na ťarchu žalobcu, ktorý nevedel ovplyvniť, aby žalovaná začala konať. Ďalej súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalovanej, ktorá spochybňovala, že si žalobca uplatňuje mzdové nároky, pretože žalobca v žalobe uviedol, že si uplatňuje náhradu škody a nie mzdový nárok.

1.7. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol na základe pomeru úspechu, keď plne úspešnému žalobcovi (čo do základu nároku) priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti napadnutého rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote a v rozsahu výroku I. a III. odvolanie domáhajúc sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v napadnutej časti zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne a žalovanej priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Napadnutý rozsudok považovala za nesprávny z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP.

2.1. V odvolaní uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je dostatočne odôvodnené. V rámci svojej argumentácie uviedla veľké množstvo súdnych rozhodnutí viacerých inštancií. Žalovaná konštatovala, že skutočnosť, že žalobca nemôže venovať svoj čas voľnočasovým aktivitám, nie je argumentom utrpenej ujmy v dôsledku nesprávneho prebratia smernice, pretože medzi uvedeným neexistuje priama a bezprostredná príčinná súvislosť. Ďalej uviedla, že u žalobcu nebola naplnená druhá podmienka pre priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobca neodôvodnil výšku požadovanej peňažnej náhrady, pretože neuviedol v čom tento neoprávnený zásah spočíval. Mala za to, že žalobca v konaní nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života, či neoprávnený zásah, ktorý by sa odzrkadlil napríklad v medziľudských vzťahoch. Takisto žalobca nepreukázal nepriaznivý zdravotný stav v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej značnej miere odôvodňujúcej výšku náhrady nemajetkovej ujmy požadovanej žalobcom. Žalobca nepreukázal ani, že by utrpel ujmu, ktorá by v značnej miere znížila jeho dôstojnosť. Žalovaná konštatovala, že žalobca musí nielen tvrdiť, ale aj preukázať aká ujma mu vznikla. Žalobca sa nikdy neobrátil na svojho nadriadeného s tým, že má záujem o dodatočné náhradné voľno, nevyužil možnosť vyplývajúcu z ust. § 116 ods. 2 zákona o HaZZ, ale zvolil si len finančnú kompenzáciu. Žalovaná poukázala na to, že samotný výpočet požadovanej peňažnej náhrady sa javí ako mzdový nárok vo forme doplatku za rozdiel medzi odmenou za určenú služobnú pohotovosť a nariadenú služobnú pohotovosť, pričom tento žalobca zastiera za nemajetkovú ujmu. Preto podľa žalovanej nie je možné majetkovú ujmu vypočítať konkrétnym matematickým vzorcom. Žalovaná považovala uplatnený nárok žalobcom za zmätočný, pretože žalobca namieta organizáciu pracovného času a nie nesprávne prebratie smernice.

2.2. Ďalej žalovaná konštatovala, že je vylúčená priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi porušením smernice a ujmou žalobcu, keď ujmu v podobe vyčerpanosti pociťoval už tri roky pred podaním žaloby na súd. Súd prvej inštancie nevzhliadol žiadne konkrétne dôvody a negatívne dopady na akúkoľvek časť života žalobcu v dôsledku nesprávnej transpozície smernice. Žalobca vo svojom

výsluchu mal priznať, že svoj voľný čas stratil v dôsledku starostlivosti o maloletého syna, pričom jeho partnerka pred materskou dovolenkou pracovala na benzínovej pumpe na 12 hodinové smeny, a to aj v noci. Žalovaná vyjadrila názor, že žalobca uprednostnil svoje ďalšie povinnosti pred regeneráciou a odpočinkom, pričom jeho fyzická a psychická regenerácia je v porovnaní so staršími príslušníkmi HaZZ neporovnateľne priaznivejšia. Súd prvej inštancie zároveň podľa názoru žalovanej nijako nevysvetlil, prečo ujmu na právach žalobcu videl ako závažnú a nezohľadnil v tejto rovine námietky žalovanej vo vzťahu k nepreukázaniu nemajetkovej ujmy zo strany žalobcu. Žalovaná poukázala na to, že žalobca zrejme nezvážil zmenu povolania v prípade jeho nespokojnosti, keďže uviedol, že byť hasičom bol jeho celoživotný sen. V prípade, keď žalobcovi nie je nariadený zásah, môže sa venovať inej práci alebo odpočinku, pričom žalobca má zabezpečený priestor na odpočinok. Žalobca zároveň dostáva pracovnú odmenu ako kompenzáciu za to, že v prípade potreby, bude hneď k dispozícii a pripravený k výkonu a plneniu služobných povinností pri zásahu. Všetky odpracované hodiny výkonu služby, ako aj pohotovosti boli žalobcovi riadne a včas žalovanou zaplatené. Súd prvej inštancie sa tak nevysporiadal s tým, či žalobcom tvrdený presah je výlučným faktorom, na základe ktorého netrávi čas so svojou rodinou. Žalovaná ďalej poukázala na to, že žalobca predložil plachty služieb, z ktorých vyplývajú všetky hodiny, za ktoré patrí príslušníkovi mzda. Avšak tieto čísla nepreukazujú len pracovný čas, ale aj čas odpočinku. Preto bola žalovaná názoru, že spôsob výpočtu odslúžených hodín žalobcu je zavádzajúci a nekorešponduje so skutočnosťou, a to z dôvodu, že do fondu pracovného času sa započítavajú aj hodiny času odpočinku v zmysle čl. 2 ods. 2 smernice. V tabuľke žalobca vypisuje počty naplneného fondu pracovného času, čo mylne a účelne zamieňa s odpracovanými hodinami podľa čl. 2 ods. 1 smernice.

2.3. Žalovaná poukázala na to, že súdna prax v obdobných veciach sa priaznivo vyvíja v najnovších veciach v prospech žalovanej s odkazom na viaceré rozhodnutia primárne okresných súdov a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Podľa názoru žalovanej, žalobca neuniesol dôkazné bremeno v otázke preukázania porušenia ustanovenia práva únie, ktoré priznáva jednotlivcovi právo, pričom počas svojho výsluchu neuviedol žiadne konkrétne následky, ktoré by mal ním tvrdený zásah na jeho osobnostnú sféru. Súd prvej inštancie nemôže v otázke sporu o náhradu nemajetkovej ujmy vychádzať z iných, síce obdobných, ale skutkovo rozdielnych konaní, keďže rozvrh služieb žiadneho príslušníka HaZZ nie je totožný s iným. Vo vzťahu k trovám konania žalovaná uviedla, že nárok bol žalobcom nesprávne uplatnený a aj v tomto prípade zastáva názor o nesprávnom právnom posúdení veci.

3. Podaním zo dňa 11.08.2025 žalobca reagujúc na odvolanie žalovanej uviedol, že súd prvej inštancie sa k nemajetkovej ujme vyjadril v bode 46. a 60. napadnutého rozsudku, pričom túto argumentáciu žalobca považoval za presvedčivú a dostačujúcu. Zároveň sa súd prvej inštancie vysporiadal aj s dôvodmi ako určením výšky nemajetkovej ujmy; riadne zdôvodnil, aká ujma vznikla žalobcovi a prečo ju považoval za vážnu. Takisto ozrejmil dôvody, na základe ktorých dospel k záveru o primeranosti výšky priznaného peňažného odškodnenia. Taktiež na podporu svojej argumentácie žalobca poukázal na viaceré rozhodnutia súdov. Žalobca konštatoval, že pokiaľ žalovaná namieta, že sa žalobca žalobou nedomáhal upustenia od neoprávneného zásahu, potom predmetnú námietku žalobca považuje za čisto formálnu, nezohľadňujúcu skutočnosti a dôvody, na ktorých je žalovaný protiprávny stav založený. Za daného stavu nepripadá do úvahy žiadna iná žaloba, než akú žalobca podal. Žalobca za žalované obdobie nenávratne stratil veľké množstvo voľného času. Táto skutočnosť je nenavrátiteľná a žiadnym iným spôsobom neodškodniteľná. Vo vzťahu k týmto námietkam odkázal na napadnutý rozsudok, kde sa súd prvej inštancie v bode 58. a 59. vyčerpávajúco vysporiadal s touto argumentáciou žalovanej. Vo vzťahu k nesprávnemu výpočtu odslúžených hodín žalobca uviedol, že súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku (bod 51. a 52.) jasne poukázal na základe akých úvah a prepočtov dospel k záveru, že žalobca pracoval nad maximálny týždenný pracovný čas vymedzený smernicou. Žalobca považoval postup súdu prvej inštancie pri predmetnom prepočte za správny. Žalobca takisto poukázal na to, že k porušeniu jeho práva došlo aj podľa prepočtu prezentovaného žalovanou (obdobie 1 roka), čo však má byť podľa žalovanej minimálna miera porušenia (z jej vyjadrenia v prvoinštančnom konaní). K rozhodovacej praxi uvedenej žalovanou, žalobca konštatoval, že sa v prevažnej miere jedná o neprávoplatné rozhodnutia okresných súdov, ktorých podkladom pre zamietnutie žaloby boli nedostatky prevažne na skutkovej stránke prípadu, ako na právnej stránke. Vo viacerých rozhodnutiach krajských súdov bol potvrdený právny názor žalobcu. Súd prvej inštancie sa taktiež dostatočne vysporiadal s podmienkami nároku na náhradu škody s odôvodnením ich splnenia. Ďalej žalobca poukázal na to, že žalovaná pristúpila k novelizácii zákona o HaZZ pod ťarchou súdnych rozhodnutí, keďže táto právna úprava bola v rozpore s právom únie, čo potvrdzuje oprávnenosť nároku žalobcu. Žalobca mal za to, že odvolanie žalovanej

nespĺňa formálne požiadavky odvolania podľa ust. § 363 CSP, pretože len odkazuje na odvolacie dôvody, avšak neuvádza ani jeden z nich v spojitosti s napadnutým rozsudkom. Na základe týchto skutočností žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

4. Replikou zo dňa 25.08.2025 sa žalovaná vyjadrila k vyjadreniu žalobcu. Uviedla, že zotrváva na svojej skutkovej a právnej argumentácii. Žalovaná konštatovala, že pojem priemerný týždenný pracovný čas sa má vykladať tak, že tento sa počíta v referenčných obdobiach dlhých 6 mesiacov vzhľadom na ust. § 86 ods. 1 zákona o HaZZ s odkazom na uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 11CoPr/5/2025 – 418 zo dňa 30.07.2025. Žalobca na predmetné vyjadrenie žalovanej reagoval duplikou zo dňa 09.09.2025. Konštatoval, že viaceré senáty Krajského súdu v Nitre odmietli aplikovateľnosť referenčných období vo vzťahu k namietanému rozhodnutiu Krajského súdu v Nitre (č. k. 11CoPr/5/2025 – 418 zo dňa 30.07.2025) zo strany žalovanej, pričom odkázal na svoje predchádzajúce vyjadrenia, na ktorých zotrval. Iné, nové a relevantné skutočnosti pre rozhodnutie neuviedol.

5. Krajský súd v Nitre ako odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote (§ 362 CSP), a že spĺňa náležitosti podľa ust. § 365 a nasledujúce CSP, preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) ako aj skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania žalovanej.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, na účely výkonu právomocí Únie inštitúcie prijímajú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. Nariadenie má všeobecnú platnosť. Je záväzné vo svojej celistvosti a je priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch. Smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Rozhodnutie je záväzné v celom rozsahu. Rozhodnutie, ktoré označuje tých, ktorým je určené, je záväzné len pre nich. Odporúčania a stanoviská nie sú záväzné.

9. Podľa § 85 ods. 1, 2 zákona o HaZZ, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu. Služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

10. Podľa § 86 ods. 1, 2 zákona o HaZZ, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

11. Podľa čl. 6 smernice, členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov:

a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi;

b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

12. Podľa čl. 16 písm. b) smernice, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.

13. Podľa čl. 17 bod 3 písm. iii) smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16 v prípade činností spojených s potrebou nepretržitej služby alebo výroby, najmä: služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.

14. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

15. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

16. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

17. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

18. O naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Ústavnoprávna doktrína považuje právo na spravodlivý proces za tzv. výsledkové právo. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania. Príkladom porušenia práva na spravodlivý proces je relevantná intenzita nedostatkov odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

19. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces, zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Povinnosťou súdov ako štátnych orgánov je dbať o to, aby ústavné práva subjektov zúčastnených na konaní boli riadne dodržiavané. Odôvodnenie predstavuje tú časť rozhodnutia, v ktorej súd interpretuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Len také odôvodnenie súdneho rozhodnutia napĺňa požiadavky vyplývajúce zo základného práva na spravodlivý proces, z ktorého je zrejmá opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia má tak obsahovať dostatok dôvodov a ich uvedenie má spĺňať požiadavku zrozumiteľnosti. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Účelom takéhoto odôvodnenia je predovšetkým deklarovať správnosť rozhodnutia; zároveň je aj prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutia. Dostatočné odôvodnenie je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietať konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov. Kým vo výroku rozhodnutia súd vyslovuje ako rozhodol, z odôvodnenia musí vyplynúť, prečo tak rozhodol. Pri odôvodňovaní rozhodnutia je nevyhnutné vyhnúť sa tomu, aby text odôvodnenia bol popisný a formálny a naopak dôsledne dbať o to, aby obsahoval jasné a logické argumenty, ktoré sú konzistentné a navzájom si neodporujú. V prípade, ak súd pri odôvodňovaní rozhodnutia nepostupuje uvedeným spôsobom, ktorý záväzne určuje ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, predstavujúce akýsi návod pre súdy pri písaní odôvodnenia rozhodnutia, ide o nedostatky odôvodnenia, ktoré zakladajú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia.

20. Nepreskúmateľnosťou rozhodnutia, majúcou za následok i jeho nepresvedčivosť, sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia právom predvídaným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu (v rovine polemiky s jeho dôvodmi) v rámci využitia prípadných riadnych opravných prostriedkov, a tým sa mu odníma možnosť konať pred odvolacím súdom. Rozhodnutie je nepreskúmateľné vtedy, keď jeho písomné vyhotovenie neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu [viď závery vyplývajúce zo stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len „Najvyšší súd SR“) z 03.12.2015, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2016 pod č. 2]. Za nedostatok zásadného vysvetlenia

dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu treba považovať predovšetkým úplnú absenciu dôvodov, vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bolo rozhodnutie závislé.

21. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d) CSP sa týka akéhokoľvek pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie je subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody. Ale len za predpokladu, že predmetné pochybenia mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Príkladom tejto vady sú pochybenia vo vykonanom dokazovaní, porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu, nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu.

22. Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

23. Právne posúdenie veci predstavuje činnosť súdu spočívajúcu v podriadení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Pri tejto činnosti súd rieši questio iuris (právne otázky), pričom ich riešeniu predchádza riešenie questio facti (skutkové otázky), respektíve zistenie skutkového stavu. Vo všeobecnosti sa za nesprávne považuje právne posúdenie, keď na zistený skutkový stav súd neaplikoval príslušnú právnu normu (t. j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu), alebo aplikoval nesprávnu právnu normu (t. j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú), prípadne správne určenú právnu normu nesprávne interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

24. Odvolací súd v odvolacom konaní po vykonaní meritórneho odvolacieho prieskumu napadnutého rozsudku dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie aj správne a v rozsahu dostatočnom pre jeho preskúmanie odôvodnil. Odôvodnenie napadnutého rozsudku tak spĺňa vyššie popísané atribúty (odsek 19. a 20.) takého odôvodnenia rozhodnutia, ktoré napĺňa požiadavky vyplývajúce zo základného práva na spravodlivý proces.

25. Odvolací súd sa z uvedených dôvodov v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, a preto sa s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzuje primárne iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, a to bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

26. Na zdôraznenie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 2 CSP a za účelom vysporiadania sa s podstatnými tvrdeniami žalovanej uvedenými v odvolaní odvolací súd dopĺňa nasledovné:

27. Spor o náhradu škody spôsobenej jednotlivcom porušením práva únie v dôsledku nesprávneho prebratia (transpozície) smernice do vnútroštátneho právneho poriadku možno zaradiť medzi tzv. súkromnoprávne spory. Skutočnosť, že žalovanou stranou v takomto spore je štát, je bez právneho významu, keďže z judikatúry ESD jednoznačne vyplýva, že spory o náhradu škody spôsobenej porušením práva únie medzi jednotlivcom a štátom majú rozhodovať príslušné vnútroštátne súdy.

28. Odvolací súd konštatuje, že zákon o HaZZ v ust. § 85 až § 94 upravuje podmienky výkonu štátnej služby so zameraním na pojmy: týždenný služobný čas, nerovnomerné rozvrhnutie služobného času, prestávky v štátnej službe, nepretržitý odpočinok medzi služobnými dňami, dĺžka nepretržitého

odpočinku v týždni, dni služobného pokoja, štátna služba nadčas, služobná pohotovosť a dovolenka. Podľa prílohy č. 4 bod 6 zákona do jeho znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (bod 6 prílohy č. 4). Z predmetných ustanovení predmetného zákona ale nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času a práve v tejto skutočnosti spočíva rozpor slovenskej právnej úpravy s právom Európskej únie. ESD opakovane konštatoval, že pojem „pracovný čas“ uvedený v Smernici je autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel tejto smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Článok 2 ods. 1 a 2 smernice vymedzuje „pracovný čas“ ako „akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti…“ a „čas odpočinku“ ako „akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom“. Ako Súdny dvor Európskej únie zdôraznil vo svojej judikatúre, rozlišovanie je binárne: buď je určitý čas pracovným časom, alebo nie je. Normotvorca teda nepovažoval za vhodné stanoviť nijakú ďalšiu kategóriu alebo kategórie, pomocou ktorých by umožnil určité rozlišovanie alebo nuansy. Súdny dvor v rozsudku vo veci C-518/15 Ville de Nivelles/Rudy Matzak zdôraznil, že členské štáty sa nemôžu, pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb, odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení smernice vrátane pojmov „pracovný čas“ a „čas odpočinku“. Smernica neumožňuje ani to, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu „pracovný čas“, ako je definícia uvedená v tejto smernici. Smernica síce stanovuje možnosť členských štátov uplatňovať alebo prijímať ustanovenia, ktoré sú priaznivejšie pre ochranu bezpečnosti a zdravia pracovníkov, ale táto možnosť sa neuplatňuje na definíciu pojmu „pracovný čas“. Toto konštatovanie potvrdzuje aj účel tejto smernice, ktorý má zabezpečiť, aby sa definície v nej uvedené nemohli vykladať rôzne v závislosti od vnútroštátneho práva. Článok 6 písm. b) smernice predstavuje pravidlo sociálneho práva únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je explicitne stanovené, že zahŕňa tak nadčasy ako aj pracovnú pohotovosť a od ktorej sa nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Ako už ESD viackrát rozhodol, členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia.

29. Súdny dvor Európskej únie tiež opakovane judikoval, že čas pracovnej pohotovosti na pracovisku je potrebné v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času (C-397/01 vo veci L., bod 95) a konštatoval, že pracovná pohotovosť vykonávaná pracovníkom v režime fyzickej prítomnosti v zariadení zamestnávateľa sa považuje ako celok za pracovný čas nezávisle od toho, o akú prácu ide. Osobitne v prípade hasičov ESD potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou (C-429/09 vo veci K., C-52/04 vo veci L. Q. K. G.). Pretože žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítať do pracovného času žalobcu. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) smernice je preto relevantná aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada (§ 122 ods. 1 zákona o HaZZ).

30. Vo vzťahu k samotnému nároku na náhradu škody odvolací súd uvádza, že aj podľa odvolacieho súdu boli predpoklady zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú žalobcovi v dôsledku porušenia práva únie splnené, pretože článok 6 písm. b) smernice priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín. Uvedený článok Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi. Ako bolo vyššie uvedené, ustanovenie článku 6 písm. b) smernice nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože slovenský právny poriadok umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín. Na správnosť záveru o porušení článku 6 písm. b) smernice nemá vplyv ani skutočnosť, že žalovaná v zmysle článku 16 písm. b) smernice v spojení s článkom 17 ods. 3 písm. b) bod iii) smernice uplatnila na výpočet priemerného pracovného času žalobcu referenčné obdobie 6 mesiacov (§ 86 ods. 1 druhá veta zákona o HaZZ), pretože podľa výsledkov dokazovania v spornom období (od januára 2022 do októbra 2024) žalobcov

priemerný týždenný služobný čas presiahol každý mesiac hranicu 48 hodín. Porušenie článku 6 písm. b) smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou ESD (napr. C-429/09).

31. Pokiaľ žalovaná spochybňovala, či došlo k porušeniu práva na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas a v tomto smere považoval za potrebné zohľadniť nerovnomerné rozvrhnutie služobného času hasičov v referenčnom období 6 mesiacov, odvolací súd poukazuje na to, že v danej veci nebolo sporné, že žalobcovi boli rozvrhované služby takým spôsobom, že od 01.01.2022 boli pracovné zmeny žalobcu rozvrhnuté na 16 hodinový výkon služby a na to nadväzujúcu 8 hodinovú služobnú pohotovosť na pracovisku. Keďže sa striedajú tri hasičské zmeny, každý tretí deň odslúžia hasiči v jednotlivých hasičských zmenách 24 hodín a následne majú dva dni voľna. Z výplatných pások a prehľadu odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti a priemerného pracovného času, ktorý predložil žalobca spolu so žalobou je nesporné, že počas rozhodného obdobia u žalobcu pravidelne dochádzalo k prekračovaniu maximálneho 48 hodinového týždenného pracovného času, tak ako je uvedené vyššie (odsek 30.).

32. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že smernica neobsahuje žiadne ustanovenia o práve na náhradu škody v prípade jej porušenia. Je na vnútroštátnom práve členských štátov Európskej únie, aby pri dodržaní zásad rovnocennosti a efektivity určili, či sa náhrada škody musí poskytnúť vo forme udelenia dodatočného náhradného voľna alebo vo forme finančného odškodnenia a definovali pravidlá týkajúce sa spôsobu výpočtu tejto náhrady. Právny poriadok Slovenskej republiky nemá výslovnú právnu úpravu ohľadne práva jednotlivca na náhradu škody proti štátu spôsobenej porušením práva únie. Takúto právnu úpravu neobsahuje ani zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Súd prvej inštancie správne ustálil, že vzhľadom na zistený skutkový stav má ujma žalobcu najbližšie k zásahu do osobnosti žalobcu (analógia podľa ust. § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka). Žalovaná nesprávne v odvolaní namietala, že žalobca nepreukázal spôsobenú ujmu, pretože z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobca v rozpore s článkom 6 písm. b) smernice v žalovanom období odpracoval viac ako 48 hodín týždenne. Žalobca na preukázanie svojho tvrdenia o počte odpracovaných hodín predložil súdu prvej inštancie doklady od svojho zamestnávateľa (výplatné pásky), ktoré žalovaná žiadnym spôsobom nespochybnila a nenavrhla v tomto smere vykonať žiadne dokazovanie. Zásah do osobnosti žalobcu spôsobený tým, že žalobca v rozhodnom období pracoval viac ako 48 hodín priemerne (a súčasne viac ako 40 hodín týždenne podľa ust. § 85 ods. 2 veta prvá zákona o HaZZ) bol preukázaný v konaní pred súdom prvej inštancie. Žalobca nielenže pracoval nad maximálne prípustný rozsah týždenného pracovného času, ale v rozpore s článkom 6 písm. b) v spojení s článkom 2 bod 1 smernice mu odpracované hodiny určenej služobnej pohotovosti neboli započítané do odpracovaného času.

33. V uvedenej súvislosti odvolací súd konštatuje, že sa nestotožňuje s odvolacou námietkou žalovanej, že v danom prípade neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno žiadať peňažné odškodnenie len vtedy, ak nie je postačujúce zadosťučinenie podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a neoprávneným zásahom bola v značnej miere znížená dôstojnosť, resp. vážnosť žalobcu v spoločnosti. So zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené (právo na ochranu zdravia a právo na súkromie) a jeho okolnosti, nemožno podľa odvolacieho súdu podmieňovať možnosť uplatnenia peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým je zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti. Občianskoprávne prostriedky ochrany osobnosti uvedené v ust. § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka sú uvedené len príkladmo (nejedná sa o taxatívny výpočet), právna úprava nevylučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Z ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Peňažná satisfakcia prichádza do úvahy tam, kde by sa satisfakcia podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nejavila ako postačujúca. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (žalovaný ako členský štát neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) smernice) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu

ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Aj z formulácie ust. § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z uvedeného dôvodu považuje odvolací súd prisúdenú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú. Služobný čas žalobcu mal byť rozvrhnutý tak, aby nedochádzalo k porušovaniu jeho práv vyplývajúcich zo smernice. K porušeniu práv žalobcu pritom dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Nemajetkovú ujmu nie je ani podľa názoru odvolacieho súdu možné nahradiť inak z dôvodu, že uplynutý čas žalobcovi vrátiť možné nie je a nemôže ho stráviť inak. Odvolací súd zároveň konštatuje, že žalobca v dostatočnej miere preukázal vzniknutú ujmu v dôsledku nesprávnej transpozície smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky.

34. V tejto rovine odvolací súd ďalej konštatuje, že peňažná náhrada by mala byť taká vysoká, aby mohla splniť úlohu odškodňovaciu, nielen symbolickú, na druhej strane však nemôže byť táto náhrada ani neprimerane vysoká. Pokiaľ súd prvej inštancie rozsah peňažnej náhrady vo výške 2.200 eur odvodil od charakteru zásahu, jeho trvania, následkov na živote žalobcu, nemožno týmto jeho úvahám vytknúť žiadne nedostatky. Svoje rozhodnutie založil na právom predvídaných okolnostiach, prihliadajúc podľa povahy veci k porovnateľným kritériám, a ním stanovený rozsah nemajetkovej ujmy spĺňa podmienku primeranosti. Rozhodnutie je konzistentné aj s výškou náhrad priznaných v obdobných súdnych sporoch, a preto bol zachovaný princíp právnej istoty zakotvený v čl. 2 CSP.

35. Odvolací súd poukazuje aj na iné rozhodnutia iných všeobecných súdov v konaniach o náhradu škody začatých žalobcami ako príslušníkmi Hasičského a záchranného zboru proti žalovanej z totožných dôvodov, ktoré riešili námietky žalovanej predložené žalovanou aj v tomto konaní. Aj v týchto iných sporoch bola žalobcom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy z dôvodu nesprávnej transpozície smernice umožňujúcej vyžadovať od príslušníkov Hasičského a záchranného zboru výkon štátnej služby nad smernicou stanovený maximálny týždenný pracovný čas 48 hodín a všetky námietky žalovanej boli posúdené ako nedôvodné. Takisto aj odvolací súd na podporu svojej argumentácie poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 11Co/85/2023 zo dňa 28.08.2024, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 8Co/20/2025 zo dňa 26.03.2025 a tiež napr. rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/54/2024 zo dňa 22.08.2024, či rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/112/2024 zo dňa 30.01.2025. Odvolací súd tak nevzhliadol žiaden žalovanou namietaný odvolací dôvod.

36. Na záver ako obiter dictum odvolací súd konštatuje, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu vrátane ich dôvodov a námietok, pričom je tento názor rešpektovaný rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu Slovenskej republiky (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010). Takisto ani do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (respektíve práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) nepatrí právo sporovej strany na rozhodnutie v súlade s jej právnym názorom (m. m. II. ÚS 218/02, I. ÚS 3/97), ani právo dožadovať sa toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktoré sporová strana predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 284/08). Odvolací súd teda nie je viazaný právnym názorom strán sporu a nerozhoduje na základe nespokojnosti strany s výsledkom konania. Odvolací súd zároveň konštatuje, že je potrebné mať na zreteli, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07)

37. Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, a preto ho ako vecne správny v napadnutej časti I. a III. výroku potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

38. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Keďže žalobca bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný, tak mu odvolací súd priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O

výške trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 - § 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak je dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.